

ÜLKEMİZDE KIZLIK ZARI ve ADLİ TIP SORUNLARI

Uz. Dr. Erdem AKKAY

İstanbul Tıp Fakültesi Adli Tıp Birimi

Kızlık zarı (himen), eski çağlardan beri biyolojik, sosyolojik, ekonomik önemini muhafaza eden; vaginanın girişini tabii olarak kısmen kapatan, bir zardır. Eski Yunan'da, düğün günü gelin götürülürken söylenen şarkılara himenos, zifaf gecesi kızlık zarının kendisine atandığı tanrıya da hiyemanos dendiği için, bu zarın adı himen olarak tanımlanmıştır. Sağlık, temizlik, el sürülmemişlik anlamına gelir.

Kızlık zarı sağlam kıza, bakire (er görmemiş kız) denir. Kızlık zarının ilk koitle (cinsel temas) doğal bütünlüğünün bozulması (izale-i bikr) kızlığı, bozma demektir.

Bazı müellifler, kızlık zarı olmayan birkaç vaka bildirmişlerse de, istisnasız her kızda var olduğu kabul edilmektedir (12, 15, 16, 18).

Kızlık zarının sağlam bir halde bulunuşu; kızlığın, kati bir alametidir. Mamafih, bu kaidenin istisnalarıda vardır (15).

Kızlık zarı üzerine uzun araştırmalar yapılmıştır. Yapısı, özellikleri, ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Kızlık zarı (himen, kızlık perdesi, gışai-bekaret, bekaret halkası) vagina mukozasının bir plikasyonu-katlanması-sonucu meydana gelmiştir. Katlanmış mukoza membranı arasında bir bağ dokusu mevcuttur. Her kadında değişik özellikleri olan bir kızlık zarı vardır (16, 17).

Kızlık zarları şekillerine göre ikiye ayrılır. 1 — Tipik olanlar:
a) Halka şeklinde kızlık zarı (circular hymen, hymen annulaire). Kız-

lık zarları içinde ençok görülenidir. Kadının bacakları ayrılmamış durumda, kızlık zarı gevşek iken bakılırsa; toplanmış vaziyette, ucu önde bir huni gibi; bacaklar ayrılarak bakıldığında (jinekolojik muayenede); kızlık zarı gerildiğinden, ortası delik bir madeni para şeklinde, vagina girişinde görülür. b) Yarım ay şeklinde kızlık zarı (semilunar hymen, hymen semi-lunaire): Halka şeklinden sonra çok görülenidir. Yarım ay şeklindeki kızlık zarının iki ucu künt bir görünümde ise, at nalı şekli (horseshoe, en fer à cheval), iki ucu yukarı doğru uzar, ince hatlarla sonlanırsa, orak şeklinde himen (hymen falciforme) olarak adlandırılır. c) Dudak şeklinde kızlık zarı (hymen labie veya labial): Zarın ortasındaki delik, yarık tarzında ve dikey durumdadır. Zar deliğın sağında ve solunda bulunur. Az görülür.

II — Atipik kızlık zarları: a) Deliksiz kızlık zarı (Imperforate hymen, hymen in perforé, kapalı himen). Vagina girişinde deliksiz bir zardır. Kız, ilk adetini görmeğe başladığı andan itibaren, adet kanı dışarı çıkamıyacağı için, içeride birikir. Bu duruma hematocolpos denir. Zarın, ameliyatla (hymenotome) açılması gerekir. Ameliyat sonrası, bu müdahaleye maruz kalan kişiye, ameliyatı açıklayan bir raporun verilmesi gerekir. Bazan bu şekilde gözüken kızlık zarlarında, hematocolpos (vajende kan birikimi) olmaz. Zar dikkatle muayene edilirse, genellikle üstte, çok küçük bir delik görülür. Bu şekildeki kızlık zarına, maske tarzında kapalı kızlık zarı denir. b) Kalbur şeklinde kızlık zarı (cribriform hymen, hymen cribroforme, kalbursu himen). Kızlık zarı üzerinde çok sayıda delik vardır; ender görülür. c) Köprü şeklinde kızlık zarı: Bu şekil kızlık zarında, deliği, ekseriye biri büyük, biri küçük, iki deliğe ayıran bir köprü vardır. Köprü, yatay-dikey, çapraz olabilir; buna göre deliklerde, altlı-üstlü, sağlı-sollu, olabilir. Bazan üç delikli kızlık zarı da görülebilir. Köprü üst ucu, yukarı uçta birleşmez, kısa kalır, dilcik şeklinde olursa; bu şekildeki zara, kupa kağıdı şeklinde, kızlık zarı denir.

Kızlık zarı üzerindeki deliğın çevresine, zarın, serbest kenarı denir. Serbest kenar düz olabildiği gibi, vagina duvarına doğru girintili de olabilir. Bu girintilere sülme (incisura) denir. Sülmeler bir veya birkaç tane olabilir, vagina duvarına kadar ulaşmazlar. Kızlık zarının serbest kenarının karakterine göre: düz kenarlı, ince tırtıklı kenarlı (hymen derticulaire), derin çentikli (loplu), çiçek tacı şek-

linde (corallaire), saçaklı (Frange), katmerli kızlık zarı şekilleri vardır (15, 16).

Kızlık zarının, serbest kenarının, vagina duvarından yüksekliğine göre, zar üzerindeki delik, kurşun kalem geçmiyecek kadar küçük, orta büyüklükte, iki parmak geçebilecek kadar geniş olabilir.

Kızlık zarlarının anatomik yapılarına göre, mukavemetleri de değişiktir. Soğan zarı inceliğinde kızlık zarları olabileceği gibi, sert, tendon kıvamında (tendineuse), kıkırdağımsı (cartilagineuse) kızlık zarlarında vardır. Kızlık zarlarının mukavemeti her yerde eşit olmayıp, dayanıklı bir kızlık zarı üzerinde, daha az mukavim olan yerlerde olabilir (15).

Bazı kızlık zarları elastik, esnek yapıda olur. Kızlık zarlarının bilhassa loplulu olanlarının (derin sülmeli-loplulu kızlık zarı) elastikiyeti fazladır. Tendon kıvamında, kıkırdağımsı ve ince zarların mukavemeti çok azdır. Kızlık zarı muayenesi esnasında, hoyratça bir muayene veya manevra neticesi, ince kızlık zarı yırtılabilir. Bu takdirde, bu hususiyet yazılacak raporda açıkça belirtilmelidir.

Görüldüğü gibi, kızlık zarlarının özellikleri çok değişiktir. Bazı vakalarda cinsel temas gerçekleştiği halde, kızlık zarı yırtılmayabilir. Loplulu, kupa tarzı zarlar, çoğu kez yırtılmadan cinsel temasa müsait zarlardır. Lastik gibi genişleyen kızlık zarları da vardır, bu zarlar ancak doğumda yırtılır. Senelerce, değişik kişilerle cinsel temasta bulunmuş bazı genel kadınlarda, hala kızlık zarının yırtılmadığı müşahede edilmiştir. Doğurmuş kadınlarda ise, kızlık zarından arta kalanlar, mukoza kabartısı (etçik) şeklinde görülür. Bunlara Carunculae myrtiformes veya caruncle myrtiform denir.

Kızlık zarı cinsel temasla bir veya birbirinden uzak, birkaç yerinden yırtılır. Yırtık, V. (ve) tarzında ve vagina duvarında sonlanır. Yırtılma esnasında birkaç cm³ kan akar; bu miktar; kızlık zarının anatomik yapısına göre, az veya çok olabilir. Yırtık, taze mukoza yırtığı karakterindedir. Yırtılan yerde, regenerasyon başlar ve bir hafta içinde nedbeleşme meydana gelir. Taze yırtık üzerine, cinsel temas devam ederse, yırtık kenarları iltihaplanabilir. 8-10 gün içinde nedbeleşme meydana geldikten sonra, kızlık zarının ne kadar zaman önce, yırtıldığı tayin edilemez (15, 16).

Kızlık zarı, penisten başka, vasıtalı istimna (masturbation-onanism) sırasında yırtılabilir. Kullanılan vasıtalar, normal veya vibrasyonlu suni phallus (suni penis), penis benzeri cisimlerdir.

Kasıtlı olarak parmak vaginaya sokulur, kıvrıldıktan sonra, geri çekilirse, tırnak, kızlık zarına takılarak, zarı yatay olarak parçalar ve kızlık zarı üzerinde, tırnak izi yarası meydana gelir.

Kızlık zarı, kadın genital organının, dış yüzünden, birkaç cm içerde, vagina girişindedir. Bu nedenle, bisiklete, ata binmekle veya sivri uçlu bir yere düşmekle, kızlık zarının yırtılması güçtür.

Keza, vulvanın anatomik yapısının gereği, sivri bir cismin dürtülmesiyle veya üzerine düşmekle sadece, kızlık zarının yırtılması imkansızdır.

Kızlık zarı muayenesinden önce, kişi muayeneye hazır olmalıdır. Adet (menstruasyon), görüyorsa, organ temizliği yapılmalıdır. Adet kanının, muayene bölgesinde olması, teşhisi zorlaştırır. Kızlık muayenesinden sonra, yazılacak raporda, kızlık zarının şekli, ortadaki deliğin genişliği, serbest kenarının durumu, yırtık varsa saat kadranına göre yerleri, yeni ve eski oluşu, özellikleri tarif edilmelidir.

Kızlık zarı yırtıldığında, bir miktar kanama olur. Kızlık zarının özelliğine göre, bu miktar değişebilir. Kızlık zarının yırtılması ile meydana gelen kan lekesinin incelenmesinde, mikroskopik bulguların, bazı özellikleri vardır ve aybaşı kanı lekeleri ile ayırımı yapılabilir.

Bu anatomik teşekkül, her yaş bölümündeki kızda önemini muhafaza etmiş, ayrıca, cinsel saldırılarda da muayenesi yapıldığından, adli tıpta kızlık muayenesi, sağlıklı rapor düzenlenmesi, önemli bir konu olmuştur.

Evlenme müessesesini kuracak çiftte, kızın bakire olması, zifaf gecesi sağlam (bakire) çıkması, memleketimizin bir örf ve ananesi olup, zifaf gecesi işareti (kanamayayı) beklemek sosyal ve dini kuralların bir gereği olagelmıştır. Zifaf gecesine ait, kanlı bezi kız ailesine vermek, bahşiş almak, şerefe törenler düzenlemek adet olmuştur.

Bazan kanama olmayabilir. Duhule (içeri girmeye) müsait (deliği geniş, serbest kenarının yüksekliği az, elastik, derin sülmeli) kız-

lık zarlarında cinsel temas esnasında yırtılma olmadığından kanama olmayıp, bez kirlenmesinden kinaye edilerek halk arasında “beyaz kızlık” deyimini kullanılmaktadır (21).

Ülkemizde, yeni evlilerde, ilk gecede (zifafta) kızlık işareti vermeyen vakalarda, kız ve erkek aileleri arasında karşılıklı suçlamalar, boşanma istemleri, karşılıklı tazminat ve ceza davaları açılmasına neden olmaktadır. Keza, cinayetle sonuçlanan vakalarda vardır. Bir kız maddeten bakire olduğu halde, manen bakire olmayabilir. Bekaretini muhafaza için, seksüel perversiyonlara, himenin plastik operasyonuna (hymennorrhaphy) sığınan, masum olmayan bakireler vardır. Bu durumlar, cinsel eğitim noksanlığından ileri gelmektedir.

Ülkemizde evlenmeye aday kişiler, 17.8.1931 tarihinde kabul edilen 11682 sayılı karar ile yürürlükte olan “Evlenme Muayenesi Hakkında Nizamname”ye göre muayene olurlar. Bu nizamnamenin 5. maddesinde “kadınlarda ağız muayenesi, erkeklerde olduğu gibidir, bakirelerde bu muayeneden başka yalnız dirsek ukdelerinin muayenesi ile iktifa olunur” demekle, kızların muayenesinde mahremiyete önem verilmekte ve kızlık muayenesi yapılmamaktadır. Bu hususu açıklamaktaki amacımız, birçok yabancı meslektaşlarımızın dahi, evlenecek kızlarda bakirelik muayenesi yapıldığını sanmaları ve yanlış bilgi edinmiş olmalarıdır.

“Evlenme Muayenesi Hakkında Nizamname” de istenilen, adayların beden ve ruhen sağlıklı olmalarının araştırılması esası üzerine kurulmuştur (9, 22).

Kızlık zarı muayeneleri, genellikle mahallinde, ilgili doktorlarca halledilmekle beraber; bazan doktor raporlarında çelişkiler olduğundan, tarafların itirazı neticesi, Adli Tıp Meclisine kadar intikal eden vakalarda mevcuttur.

Vaka— Bolvadin’de 16 yaşında bir kız N. K. ile 20 yaşında bir erkek olan N. E. nikah ile evlenirler. Zifaf gecesi koit tamamlandıktan sonra kan gelmediği için kızın daha önce deflore olduğu zannı ile hemen o gece babasının evine gönderilir. Aynı gece 22.30 da Hükümet tabibi, sağlık merkezi operatörü ve ebesinin birlikte yaptıkları muayenede, himende saat kadranının 4 ve 8 hizalarında vagina duvarına kadar giden eski yırtıklar bulunduğu hakkında bir rapor verilir. Kendisinden şüphesi olmayan kız ve ailesinin müracaatı

üzerine N. K. nın Adli Tıp Meclisinde yapılan muayenesinde, himen annular, saat kadranının 4 ve 8 hizalarında tabii sülmeler bulunduğu, himenin elastik ve ortasındaki deliğin geniş olması sebebi ile yırtılmadan koite müsait olduğu tesbit edilmiştir (Adli Tıp Meclisi kararı: 19.8.1963 gün 10767/7339 sayı) (16).

Vaka — Erçek'te nikah ile evlenen 20 yaşında bir kız H.Y. zifaf gecesi kız çıkmadığı iddiası ile ertesi günü yapılan muayenesine ait Hükümet Tabipliğinin raporunda, himende saat kadranı 3 ve 9 hizalarında yırtıklar bulunduğu bildirilmiş ise de, adı geçen Adli Tıp Meclisinde yapılan muayenesinde, himenin annular saat kadranı 3 ve 9 hizalarında tabii sülmeler bulunduğu görülerek anatomikman bakire olduğu, himenin elastik ve ortasındaki deliğin geniş olması ve serbest kenarı derin girintili (sülmeli) olması nedeniyle yırtılmadan koite müsait olduğu anlaşılmıştır (Adli Tıp Meclisi kararı 27.11.1964 gün, 22012/13787 sayı) (16).

Vaka— İstanbul, Taşlıtarla semtinde S. K. zifaf gecesi kız çıkmadığı sanılarak sivri uçlu bir makas ile yaralanıp öldürülmüştür. Otopsisinde: Vücudundaki yaralardan, göğsünün sol üst tarafında, bir kenarı künt sivri uçlu makas ile olabilen yaranın, göğüs boşluğuna girdiği, akciğer ve kalbi delindiği, iç kanama ile öldüğü, kızkık zarının yarım ay şeklinde, yüksekliği birkaç milimetre, elastik yapıda, saat kadranının 4 ve 7 hizalarında vagina duvarına kadar uzanan normal girintiler (sülmeler) bulunduğu, himen ortasındaki deliğin çok geniş ve yırtılmadan penisin girmesine müsait olduğu, hiçbir yerinde eski ve yeni yırtık bulunmadığı anlaşılmıştır (Adli Tıp Morg Md. 2.5.1967 gün 126/1347 sayılı raporu) (16)

Bu vakalara benzer örnekler, pek çoktur. Bunun nedeni, cinsel sorunların tabu gibi kabul edilmesi, eğitimin her kademesinde cinsel eğitime yer verilmemesi, kişilerin yalan, yanlış, kulaktan dolma bilgilerle ve demogojik yayınlarla başbaşa bırakılmasıdır.

Ayrıca konumuzla ilgili, TCK. 418, 423. maddelerine değinilmesi yararlı olacaktır.

TCK. nun 418 maddesinde: Irza geçme sırasında sakatlanma ve ölüm meydana gelmesi, cezayı artırıcı sebeplerden sayılmaktadır. Bundan başka, bir hastalığın sirayeti ya da mağdurun sağlığının bozulması ile aynı değerde, mağdurun mayubiyetini gerektiren bir

arızadan bahsedilmiştir. Hastalık, sakatlık yazıldıktan sonra, kanunda birde "mayubiyet" kavramının konulması dikkati çekmektedir. Genel olarak Adli Tıp Meclisi ve Yargıtay Mahkemeleri kararlarında bir kıza ait mayubiyet, himenin bozulması ve bütünlüğünün zarar görmesi şeklinde kabul edilmektedir. O halde hangi yaşta olursa olsun, bir kızın ırzına geçilmesi sırasında himenin yırtılması önemli bir eksiklik ve mayubiyet, kız için utanılacak bir kusur sayılmaktadır. Toplum yargı hükümlerinde bu kanaat devam etmektedir (7).

TCK. 423. Maddesinde de "Her kim onbeş yaşını dolduran bir kızı alacağım diye kandırıp, kızlığını bozarsa altı aydan iki seneye kadar hapsolünür.

Evlenme vukuu halinde dava ve ceza tecil olunur. Şu kadar ki beş sene içinde koca aleyhine boşanmaya hükmolunursa amme davası avdet eder ve evvelce ceza hükmolunmuşsa çektirilir" denmektedir (7).

Bu madde, kızlar için haysiyet kırıcı gibi görünmekte ise de, erkek aleyhine de bir durum yaratmaktadır. Şöyle ki onsekiz yaşını bitirmiş, aklı başında bir kızın, kendi rızası ile bir erkekle cinsi münasebette bulunması ve bu sırada kızlığının bozulması, kıza dava açma hakkını tanımaktadır.

Bu erkek için haksızlıktır.

Sosyal ve ekonomik haklarını kazanmış bir kızın (alacağım diye kandırıp, kızlığını bozmak) iddiasını kabul etmek, kızın kendi organına egemen olmadığını, kanunlarla korumak gerektiğini kabul etmek demektir. Bu da kadın, erkek arasındaki eşitliği zedeler. Kanaatımızca, reşit olan ayrı cinsten ruhen-bedenen sağlıklı olan iki kişi arasında aile ve cemiyet adına zarar vermeyen özel bir ilişki dava konusu olmamalı, kızın reşit olması bir sınır kabul edilmelidir. Ancak zor kullanılarak hile ile bir kızın ırzına geçilmesi halinde ise, kızlık zararının yırtılması, olayın bir delili olarak zaten önemini koruyacaktır.

Ö Z E T

Kızlık zararlarının morfolojisi, özellikleri, konu ile ilgili vakaların sebepleri açıklandıktan sonra TCK. 418, 423. maddelerine değinilmiş, konu ile ilgili görüşler açıklanmıştır.

SUMMARY

The Problems of virginity in marriages in Turkey

Ever since ancient times, many countries have given importance to the hymen. It is a symbol of morality for girls. Today this mentality has begun to change. However in Turkey this is still an important subject.

Before marriage both of the couple are medically examined. However during this examination the reproduction system organs are not examined and virginity is not determined.

The loss of virginity through rape is considered an important fault for the girl. The Punishment for this crime depends on the loss of virginity,

The deflowering of a girl after promising marriage who any age over fifteen is a separate crime.

KAYNAKLAR

- (1) ADASAL, Rasim : Cinsiyet, Aşk, Evlilik, Ankara (1963).
- (2) Adli Tıp Meclisi Kararı: "Kızlık Zarı Hakkında", Adli - Tıbbî Ekspertiz Dergisi, Cilt I, sayı 7, sayfa 29, İstanbul, (1955).
- (3) Adli Tıp Meclisi Kararı : "Kızlık Muayenesi", Adli - Tıbbî Ekspertiz Dergisi, Cilt I, sayı 10, sayfa 21, İstanbul, (1956).
- (4) Adli Tıp Meclisi Kararı : "Kızlık Muayenesi", Adli - Tıbbî Ekspertiz Dergisi, Cilt I, sayı 10, sayfa 31, İstanbul, (1956).
- (5) Adli Tıp Meclisi Kararı : "Mağdurenin Kızlığı Ne Vakit Bozuldu?" Adli - Tıbbî Ekspertiz Dergisi, Cilt II, sayı 15, sayfa 32, İstanbul, (1956).
- (6) Adli Tıp Meclisi Kararı : "Mağdurenin Irzına Geçilmiş mi?" Adli - Tıbbî Ekspertiz Dergisi, Cilt II, sayı 16, sayfa 28, İstanbul, (1956).
- (7) AYHAN, Ö. : Türk Ceza Kanunu, İstanbul, (1967).
- (8) CAMPS, E. : Legal Medicine, Gradwohl's, Bristol, (1968).
- (9) DEMİREL, N. : et, al.: Sağlık Mevzuatımız : Hamle Matbaası, İstanbul, (1963).
- (10) DÖNMEZER, S. : Ceza Hukuku, Hususî Kısım, Genel Adap ve aile düzenine karşı cürümler, 5. bası, İstanbul, (1983).
- (11) EGE, B. : et al.: Kızlık Zarları Üzerine Bir Araştırma, Ege Üni. Tıp Fak. Dergisi Cilt 15, sayı 2, sayfa 301-318, İzmir, (1976).
- (12) GÖK, Ş.: Adli Tıp, İstanbul, (1980).
- (13) GÖK, Ş.: Adli Tıp Pratiği, İstanbul, (1962).
- (14) KAMAY, T.B.: "Alacağımla Diye Kandırıp Kızlık Bozma Suçu", Adli - Tıbbî Ekspertiz Dergisi, Cilt V, sayı 72, sayfa 5-8, İstanbul, (1961).
- (15) KAMAY, T.B.: Adli Tıp, Cilt II, Ankara, (1951).
- (16) ÖZEN, C. - SÖZEN, H.: Adli Tıp ve Toksikoloji, İstanbul, (1971)
- (17) ÖZEN, C.: Kısa Adli Tıp Ders Kitabı, İstanbul, (1980).
- (18) ÖZTÜREL, A.: Adli Tıp, Ankara, (1971).
- (19) Taber's cyclopedic medical Dictionary. II the edition, F.A. Davis Company, Philadelphia, (1970).
- (20) TUĞLACI, P.: Tıp Lugatı, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul (1964).
- (21) TUNCAY, L.: "Kızlık Muayenesi ve Beyaz Kızlık", Adli - Tıbbî Ekspertiz Dergisi, Cilt II, sayı 15, sayfa 29-31, İstanbul, (1961).
- (22) Umumî Hıfzıssıhha Kanunu, (1930).